

Οι κίνδυνοι των επενδύσεων σε σύνθετα προϊόντα

Βασικά μηνύματα

- *Αν δεν κατανοείτε τα βασικά χαρακτηριστικά του προσφερόμενου προϊόντος, ή τους βασικούς κινδύνους που ενέχει, μην επενδύετε. Αντί για αυτό, εξετάστε το ενδεχόμενο να ζητήσετε τη συμβουλή ενός ειδικού σχετικά με την επένδυση που είναι κατάλληλη για σας.*
- *Έχετε υπόψη ότι μερικές φορές η ονομασία ενός προϊόντος ενδέχεται να μην αντανακλά τα χαρακτηριστικά του προϊόντος. Να είστε επιφυλακτικοί με υποσχέσεις όπως «υψηλές», «εγγυημένες», «με αντιστάθμιση κινδύνου» ή «απόλυτες» αποδόσεις. Τέτοιου είδους υποσχέσεις συχνά αποδεικνύονται παραπλανητικές.*
- *Να είστε προσεκτικοί εάν χρειάζεστε τα χρήματά σας πριν από την καθορισμένη ημερομηνία πληρωμής του προϊόντος.*
- *Πριν επενδύσετε, πρέπει να κατανοείτε ποιο θα είναι το συνολικό κόστος. Το κόστος μιας επένδυσης θα έχει αντίκτυπο στην απόδοση που είναι πιθανό να επιτύχετε. Μπορεί επίσης να είναι διαθέσιμα παρεμφερή λιγότερο σύνθετα προϊόντα – με μικρότερο κόστος.*

Γιατί δημοσιεύουμε αυτή την προειδοποίηση;

Στη διάρκεια αυτής της περιόδου των ιστορικά χαμηλών επιτοκίων, οι εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών απαντούν στην αναζήτηση για επενδυτικές αποδόσεις προσφέροντας σύνθετα επενδυτικά προϊόντα. Ορισμένα από αυτά τα προϊόντα είναι σχεδιασμένα ώστε να παρέχουν στους ιδιώτες επενδυτές πρόσβαση σε διάφορα είδη περιουσιακών στοιχείων (μετοχές, ομόλογα, εμπορεύματα) και σε επενδυτικές στρατηγικές που στο παρελθόν ήταν διαθέσιμες μόνο στους επαγγελματίες επενδυτές.

Τα σύνθετα προϊόντα προωθούνται συχνά με επιθετικό τρόπο. Οι διαφημίσεις χρησιμοποιούν μερικές φορές θελκτικά σλόγκαν όπως «απόλυτη απόδοση», «εγγυημένη» και «ανάπτυξη με αντιστάθμιση κινδύνου», ή διαφημίζουν αποδόσεις κατά πολύ μεγαλύτερες από τις αποδόσεις των καταθετικών λογαριασμών που προσφέρουν σήμερα οι τράπεζες. Αυτές οι μεγαλύτερες υποσχέσεις συχνά αποδεικνύονται παραπλανητικές ή σημαίνουν κάτι διαφορετικό από αυτό που μπορεί να έχετε καταλάβει εσείς.

Οι επενδυτές συχνά δεν κατανοούν πώς λειτουργούν αυτά τα σύνθετα προϊόντα. Πιο συγκεκριμένα, οι ενεχόμενοι κίνδυνοι, το κόστος και οι προσδοκώμενες αποδόσεις δεν είναι σε πολλές περιπτώσεις άμεσα εμφανή ούτε εύκολα κατανοητά.

Ορισμένα σύνθετα προϊόντα απαιτούν υψηλό επίπεδο γνώσεων για την αξιολόγηση και εκτίμηση των κινδύνων. Χρειάζονται επίσης ενεργή διαχείριση και παρακολούθηση σε βάθος χρόνου. Η ενεργή διαχείριση και παρακολούθηση είναι πολλές φορές χρονοβόρα, μη πρακτική και δύσκολη για έναν ιδιώτη επενδυτή. Θα πρέπει να λάβετε υπόψη αυτές τις δυσκολίες όταν σκέφτεστε να επενδύσετε σε σύνθετα προϊόντα.

Οι οργανισμοί που χαρακτηρίζονται ως επαγγελματίες επενδυτές θα πρέπει να εξετάζουν αν είναι επαρκώς εξοπλισμένοι και αν διαθέτουν την εμπειρία για να ασκήσουν το αναγκαίο επίπεδο ενεργής διαχείρισης και παρακολούθησης.

Σε ποια «σύνθετα προϊόντα» αναφερόμαστε;

Ο όρος «σύνθετο» είναι σχετικός. Πολλά στοιχεία μπορεί να κάνουν δύσκολη την κατανόηση ενός προϊόντος. Ένα προϊόν είναι πιθανό να θεωρείται σύνθετο αν το προϊόν αυτό:

- είναι παράγωγο προϊόν ή περιλαμβάνει παράγωγο προϊόν (παράγωγο προϊόν καλείται ένα χρηματοπιστωτικό μέσο η αξία του οποίου βασίζεται στην αξία ενός άλλου

χρηματοπιστωτικού μέσου, ή κάποιου άλλου υποκείμενου χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου ή δείκτη, όπως ξένα νομίσματα ή επιτόκια – συχνά εντάσσονται σε ένα χρηματοπιστωτικό προϊόν με σκοπό να παραχθεί ή να ενισχυθεί μια ορισμένη επενδυτική στρατηγική, καθώς και να αντισταθμιστούν, ή να συμψηφιστούν, ορισμένοι κίνδυνοι).

- περιλαμβάνει υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία ή δείκτες που δεν αποτιμώνται εύκολα, ή των οποίων οι τιμές ή οι αξίες δεν διατίθενται στο ευρύ κοινό.
- έχει καθορισμένη διάρκεια επένδυσης, π.χ. κυρώσεις σε περίπτωση πρόωρης απόσυρσης οι οποίες δεν διευκρινίζονται ξεκάθαρα.
- χρησιμοποιεί πολλαπλές μεταβλητές ή σύνθετους μαθηματικούς τύπους για τον υπολογισμό της απόδοσης της επένδυσής σας.
- περιλαμβάνει εγγυήσεις ή προστασία κεφαλαίου οι οποίες ισχύουν υπό προϋποθέσεις ή έχουν μερικό χαρακτήρα, ή οι οποίες ενδέχεται να αρθούν εφόσον μεσολαβήσουν ορισμένα γεγονότα.

Τα ακόλουθα συγκεκριμένα προϊόντα είναι παραδείγματα προϊόντων που θα πρέπει να θεωρούνται ως σύνθετα: κινητές αξίες προερχόμενες από τιτλοποίηση, είδη ομολόγων όπως τα μετατρέψιμα ή τα μειωμένης διασφάλισης ομόλογα, πιστοποιητικά, συμβάσεις επί διαφορών (CFDs), ομόλογα συνδεδεμένα με τον πιστωτικό κίνδυνο, δομημένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και δικαιώματα αγοράς μετοχών σε καθορισμένη τιμή (warrants).

Ποιοι είναι οι βασικοί κίνδυνοι και τα μειονεκτήματα που ενέχουν οι επενδύσεις σε σύνθετα προϊόντα;

Παρόλο που τα σύνθετα προϊόντα μπορούν να έχουν οφέλη για σας, οι επενδύσεις σε σύνθετα προϊόντα παρουσιάζουν ορισμένους κινδύνους και πιθανά μειονεκτήματα. Οι εν λόγω κίνδυνοι και μειονεκτήματα μπορεί να μην είναι προφανείς ή εύκολο να κατανοηθούν. Χρειάζεται να είστε πλήρως ενημερωμένοι για τους κινδύνους και σίγουροι ότι κατανοείτε επαρκώς τα βασικά χαρακτηριστικά ενός προϊόντος ώστε να λαμβάνετε ενήμεροι επενδυτικές αποφάσεις.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ο κίνδυνος να μην μπορείτε να πουλήσετε εύκολα το προϊόν αν χρειαστεί να το κάνετε πριν από τη λήξη του. Αν το προϊόν σας δεν έχει ρευστότητα, πράγμα που ισχύει συχνά για τα σύνθετα προϊόντα, είναι πολύ πιθανό να υποχρεωθείτε να πουλήσετε το προϊόν σε τιμή πολύ χαμηλότερη έναντι της τιμής αγοράς (χάνοντας, επομένως, χρήματα) ή να μην καταφέρετε καν να το πουλήσετε.

Κίνδυνος μόχλευσης

Ο όρος «μόχλευση» χρησιμοποιείται για να περιγράψει τρόπους ή στρατηγικές πολλαπλασιασμού των δυνητικών κερδών ή ζημιών, π.χ. με δανεισμό χρημάτων ή χρήση προϊόντων όπως τα παράγωγα. Μπορεί να σας προταθεί να επενδύσετε με μόχλευση προκειμένου να πετύχετε ενδεχομένως μεγαλύτερες αποδόσεις, αλλά πρέπει να γνωρίζετε ότι η μόχλευση μπορεί επίσης εύκολα να πολλαπλασιάσει τις ζημιές.

Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο καθημερινός κίνδυνος απωλειών που απορρέει από τις διακυμάνσεις στις τιμές της αγοράς. Τα σύνθετα προϊόντα μπορεί να

σας εκθέσουν σε διάφορους κινδύνους αγοράς επειδή πολλές φορές είναι σχεδιασμένα για επένδυση σε διαφορετικές αγορές υποκείμενων μέσων (π.χ. μετοχές, επιτόκια, συναλλαγματικές ισοτιμίες, εμπορεύματα).

Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος να χρεοκοπήσει ο εκδότης του προϊόντος ή μια εταιρεία με την οποία συναλλάσσεται και, ως εκ τούτου, να αδυνατεί να εκπληρώσει τις συμβατικές υποχρεώσεις του για αποπληρωμή της επένδυσής σας.

ρισμένα προϊόντα αξιολογούνται από τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας. Αν σκέφτεστε να επενδύσετε σε αξιολογημένο προϊόν, θα πρέπει να βεβαιωθείτε ότι κατανοείτε τι σημαίνουν οι αξιολογήσεις. Μια χαμηλή αξιολόγηση θα επεσήμανε ότι υπάρχει μεγαλύτερος κίνδυνος χρεοκοπίας του εκδότη, και υψηλότερος κίνδυνος να μην πάρετε πίσω τα χρήματα που επενδύσατε. Μια υψηλή αξιολόγηση υποδεικνύει λιγότερες πιθανότητες χρεοκοπίας του εκδότη, αλλά δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι η επένδυση θα έχει την προσδοκώμενη απόδοση. Θα πρέπει επίσης να γνωρίζετε ότι η αξιολόγηση ενός εκδότη ενδέχεται να αλλάξει κατά τον χρόνο ζωής του προϊόντος.

Κόστος σύνθετης δομής

Οι σύνθετες δομές σε ένα προϊόν μπορεί να σημαίνουν ότι το προϊόν έχει υψηλότερο κόστος επειδή πληρώνετε για τα υποκείμενα χαρακτηριστικά του προϊόντος. Επίσης, οι αμοιβές και οι προμήθειες ενσωματώνονται συνήθως στη δομή του προϊόντος και, συνεπώς, δεν είναι άμεσα εμφανείς.

Περαιτέρω πληροφορίες

Ελέγχετε πάντοτε αν η εταιρεία με την οποία βρίσκεστε σε επαφή είναι αδειοδοτημένη να παρέχει επενδυτικές υπηρεσίες στη χώρα σας. Μπορείτε να προβείτε στον σχετικό έλεγχο επισκεπτόμενοι τον δικτυακό τόπο της εθνικής εποπτικής αρχής της εταιρείας. Αν η εταιρεία δεν είναι αδειοδοτημένη ή ρυθμιζόμενη, είναι πιο πιθανό να μη συμμορφώνεται με τους κανόνες προστασίας των επενδυτών και μπορεί να μην έχετε πρόσβαση σε διαδικασίες καταγγελίας ή συστήματα αποζημίωσης.

Ο κατάλογος με όλες τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές και τους δικτυακούς τους τόπους διατίθεται επίσης στον δικτυακό τόπο της ESMA στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://www.esma.europa.eu>.